

Sygn. akt II W 3333/15

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Człuchowie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Czesław Szymanówka

Protokolant: maszynistka Patrycja Kolter

Przy udziale: oskarżyciela publicznego komendanta Straży Gminnej w C. Krzysztofa Bulwana

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2016 r. sprawy z oskarżenia publicznego

A. B., c. W. i E. z domu B., ur. (...) w G.

obwinionej o to, że: w dniu 23.08.2015 r., właściciel pojazdu wbrew obowiązkowi na żądanie Straży Gminnej w C., nie wskazał komu powierzył pojazd o nr rej. (...) do kierowania lub używania w dniu 25.07.2015 r. o godz. 07:36:26 w miejscowości B. (droga krajowa nr (...), km 220+465), którym to pojazdem popełniono wykroczenie w ruchu drogowym polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości o 13 km/h,

tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 k.w.

1. obwinioną **A. B.** uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej we wniosku o ukaranie czynu, tj. wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. i za to na mocy art. 96 § 3 k.w. i za to na mocy art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 96 § 1 k.w. oraz art. 24 § 1 i 3 k.w wymierza jej karę 100 zł (sto złotych) grzywny,
2. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 130 zł (sto trzydzieści złotych) tytułem kosztów postępowania.

/-/ Cz. Szymanówka

(na oryginale właściwy podpis)

Sygn. akt II W 3333/ 15

UZASADNIENIE

W dniu 25 lipca 2015 roku o godzinie 7:36:26 w miejscowości B. urządzenie do pomiaru prędkości MultaRadar CM nr fabryczny (...) zarejestrowało samochód o nr rej. (...), którym osoba kierująca przekroczyła dozwoloną prędkość na tym odcinku drogi(50km/h) o 13 km/h, jadąc z prędkością 63 km/h.

W dniu 12 sierpnia 2015 roku Straż Gminna w C. zwróciła się do A. B. **jako właściciela pojazdu**, którym popełniono wykroczenie z art. 92a kw , o udzielenie informacji komu w dniu popełnienia tego wykroczenia powierzyła do kierowania lub używania pojazd o nr rej. (...).

W odpowiedzi na zapytanie obwiniona w piśmie z dnia 23 sierpnia 2015r. , które wpłynęło do Straży Gminnej w C. w dniu 26 sierpnia 2015r. nie udzieliła żądanej od niej informacji stwierdzając, że nie jest jedynym użytkownikiem przedmiotowego pojazdu, w oznaczonym czasie nie prowadziła tego pojazdu i nie pamięta kto z członków rodziny mógł prowadzić pojazd. Ponadto podkreśliła, że jako osoba najbliższa dla prowadzącego pojazd korzysta z prawa odmowy składania zeznań (k. 8-9).

Obwiniona jest zatrudniona na czas określony w (...) i osiąga z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie 3100 zł miesięcznie. Splaca dwa kredyty mieszkaniowy i komercyjny, a raty miesięczne wynoszą kwotę około 1200 zł. Ma na utrzymaniu syna (k.45-50).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: raportu ze zdarzenia k.5, informacji z CEPiK(k 4), pisma obwinionej (k.8-9), pisma Straży Gminnej w C. (k.11-12), pism Komendanta Wojewódzkiego Policji w G. (k.41), pisma Głównego Inspektora Transportu Drogowego (k.40) oraz pozostałego ujawnionego w sprawie materiału dowodowego.

Obwiniona A. B. nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej wykroczenia i wyjaśniła, że z pojazdu o nr rej. (...) może korzystać i korzysta wiele osób. Ponadto podkreśliła, że Straż Gminna w C. nie była uprawniona do złożenia wniosku o ukaranie albowiem nie mogła prowadzić kontroli drogowych w stosunku do innego podmiotu niż kierujący pojazdem lub uczestnik ruchu. Zaznaczyła również, że nie mając pewności co do osoby kierującej jej pojazdem w dniu zdarzenia nie wskazała tej osoby, chcąc w ten sposób uniknąć ewentualnej odpowiedzialności za przestępstwo fałszywego oskarżenia. Obwiniona powołała się również na prawo odmowy składania zeznań, gdyż mogłyby one obciążyć osobę jej najbliższą (k. 19-20).

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego zarówno sprawstwo jak i wina obwinionej w zakresie popełnienia przypisanego jej wykroczenia nie budzą wątpliwości.

Poza sporem pozostaje fakt, iż obwiniona jest właścicielem pojazdu, którym w dniu 25 lipca 2015r. popełniono wykroczenie drogowe, polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości w miejscowości B..

Należy wskazać, iż zgodnie z treścią art.129 ust 3 pkt 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005r. Nr 108 , poz. 908. z późn. zmianami) przyznano straży gminnej(miejskiej) uprawnienie do żądania od właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w określonym czasie.

W myśl art. 11 ust.1 pkt 2 w zw. z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o strażach gminnych do zadań straży należy m.in. czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie wskazanym w przepisach o ruchu drogowym(m.in. kontrola kierujących pojazdami , niestosujących się do zakazu ruchu w obu kierunkach lub naruszających przepisy ruchu drogowego przy ujawnieniu i zarejestrowaniu czynu urządzeniem rejestrującym - art. 129b ust.2 pkt 1 p.r.d.).

Zgodnie z art. 12 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o strażach gminnych strażnik wykonując zadania , o których mowa w art. 10 i 11 tejże ustawy ma prawo dokonywania czynności wyjaśniających , kierowania wniosków o ukaranie do sądu , oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

W ocenie Sądu powyższe przepisy jednoznacznie wskazują na posiadanie przez straż gminną(miejską) uprawnień oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96§3kk. Powyższy pogląd wyrażany jest również w orzecznictwie jak i piśmiennictwie.

Powyższa kwestia została jednoznacznie rozstrzygnięta uchwałą Sądu Najwyższego z 30 września 2014 w sprawie I KZP 16/14 w której Sąd Najwyższy stwierdził , iż „ Na podstawie przepisu art. 17§3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001r.- Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia(t. j..Dz. U. z 2013r., poz. 395 ze zm.) w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010r. o zmianie ustawy- Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225,poz.1466), straży gminnej(miejskiej)przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96§3 Kodeksu wykroczeń.” Ponadto Sąd Najwyższy ze względu na wagę tego zagadnienia i rozbieżności w orzecznictwie postanowił nadać tej uchwale moc zasady prawnej

Należy podkreślić, iż zgodnie z treścią art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602 z póź. zm.) właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec.

Realizacja tego obowiązku ma na celu ułatwienie ustalenia kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia z udziałem tego pojazdu, a nadto podkreśla obowiązek właściwego zabezpieczenia pojazdu, o czym świadczy zwrot „czemu nie mógł zapobiec „.

Z uwagi, iż powołany przepis nakłada na właściciela(posiadacza) pojazdu określony obowiązek , to powinnością takiego podmiotu jest pozyskanie wiedzy komu powierzył do kierowania lub używania w określonym czasie ze wszystkimi tego, w przypadku braku stosownych działań w tym zakresie, konsekwencjami. Z obowiązku tego może zwolnić jedynie sytuacja, w której pojazd zostałby użyty wbrew woli i wiedzy właściciela(posiadacza) przez nieznaną osobę i na dodatek nie mógł tej sytuacji zapobiec.

Brakiem realizacji tego obowiązku jest nie tylko odmowa wprost udzielenia stosownej odpowiedzi co do osoby, której został pojazd powierzony do kierowania lub używania ale także wszystkie zachowania właściciela(posiadacza), które stanowią różnoraką postać uchylania się od wypełnienia tego obowiązku. Niemożność wypełnienia tego obowiązku może być co prawda usprawiedliwiona ,jednakże wówczas to na zobowiązanym spoczywa ciężar dowodu, że z przyczyn przez siebie niezawinionych nie mógł zrealizować spoczywającego na nim obowiązku.

W przedmiotowej sprawie, z analizy akt w tym wyjaśnień obwinionej ,nie wynika aby zachodziła okoliczność wyłączająca jej odpowiedzialność. Ustawodawca nie określił formy w jakiej właściciel(posiadacz) pojazdu, udostępniając pojazd ma zabezpieczyć się i zarejestrować informację na temat osoby , której przekazał pojazd, pozostawiając to w gestii samego właściciela (posiadacza)

Zachowanie sprawcze polega na niewskazaniu wbrew obowiązkowi, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania.

Obowiązek wskazania osoby, której powierzono pojazd do kierowania lub używania ma charakter ustawowy. Jak wskazano wyżej jego źródłem jest art. 78 ust. 4 i 5 p.r.d. , który określa katalog osób, na których ciąży powyższy obowiązek.

Właściciel lub posiadacz pojazdu jak wyżej wskazano zwolniony jest z tego obowiązku w wypadku, gdy pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Zwrot ten wskazuje, iż nie eksculpuje go użycie pojazdu przez inną osobę wbrew jego woli i wiedzy, wymagane jest bowiem , by podjął określone czynności uniemożliwiające użycie pojazdu. Warunki te muszą zostać spełnione łącznie. We wszystkich innych wypadkach osoba, od której żądana jest powyższa informacja , a która jej nie udziela , popełnia czyn z art. 96§3kw.

Należy zaznaczyć, iż zachowanie sprawcze przedmiotowego wykroczenia może być popełnione zarówno poprzez działanie, jak i zaniechanie, umyślne , jak i nieumyślne. Może ono polegać na odmowie wskazania osoby, której pojazd został powierzony , wskazaniu osób lub kręgu osób w sposób uniemożliwiający ustalenie konkretnego użytkownika pojazdu w oznaczonym czasie, udzielenie odpowiedzi wymijającej bądź zasłonięcie się niepamięcią (vide-R.A. Stefański, Wykroczenia drogowe, Lex 2011 jak i zaniechanie

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż to na obwinionej jako osobie, która była właścicielem pojazdu, którym popełniono wykroczenie drogowe w dniu 25 lipca 2015r, ciążył obowiązek udzielenia informacji, o którą zwróciła się Straż Gminna w C.. Z treści pisma obwinionej z dnia 23 sierpnia 2015r. wynika jednoznacznie, iż nie udzieliła ona informacji o której mowa w art. 78 ust.4 prd, żądanej przez Straż Gminną w C., a zmierzającej do ustalenia osoby kierującej pojazdem w dniu 25 lipca 2015r. Nie można uznać za realizację obowiązku wynikającego z treści art. 78 ust. 4 PRD stwierdzenia obwinionej , że nie jest w stanie wskazać komu powierzyła do kierowania lub używania stanowiący jej własność pojazd albowiem z przedmiotowego samochodu może korzystać i

korzysta kilka osób. W ocenie Sądu takie zachowanie obwinionej pozwala na zasadne stwierdzenie, iż odmówiła ona w istocie udzielenia żądanej informacji.

Reasumując należy uznać, że zachowanie obwinionej uniemożliwiło Straży Gminnej w C. ustalenie osoby, która w dniu 25 lipca 2015r. o godz. 7:36:26 w miejscowości B. kierowała pojazdem o nr rej. (...) i przekraczając dozwoloną prędkość, popełniła wykroczenie drogowe z art. 92a kw.

Należy zaznaczyć, iż na obwinionej nie ciążył obowiązek ustalenia osoby, która kierowała pojazdem w chwili popełnienia wykroczenia lecz jedynie obowiązek wskazania osoby lub też osób, którym pojazd w określonym czasie powierzyła do kierowania lub używania. To na podstawie informacji uzyskanych od właściciela lub posiadacza pojazdu w następstwie realizacji obowiązku określonego w art. 78 ust.4 prd uprawniony organ ma obowiązek dokonania czynności zmierzających do ustalenia sprawcy przestępstwa czy też wykroczenia, a w tym konkretnym przypadku sprawcy wykroczenia z art. 92a kw.

Należy również podkreślić, iż obwiniona nie mogła w przedmiotowej sprawie uchylić się od odpowiedzi na wezwanie uprawnionego organu nawet, jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić osobę dla niej najbliższą na odpowiedzialność za wykroczenie. Odpowiednie stosowanie z mocy art. 41§1k.p.w. w postępowaniu w sprawach o wykroczenia przepisu art. 183§1pkp nie oznacza bowiem, że osobie przesłuchiwanej w charakterze świadka (składającej oświadczenie dowodowe w tym charakterze) w sprawie o wykroczenie takie uprawnienie przysługuje. Może to uczynić jedynie wówczas, gdy odpowiedź ta mogłaby narazić osobę dla świadka najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe (vide uchwała SN z 30 listopada 2004r. I KZP 26/04, OSNKW 2004/11-12/102).

Nie wyłącza również tego obowiązku subiektywne i hipotetyczne poczucie właściciela lub posiadacza pojazdu, że wskazując osobę lub krąg osób narazi się na odpowiedzialność karną za przestępstwo z art. 234 kk. Należy zaznaczyć, iż wskazanie osoby lub kręgu osób, którym powierzył swój pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie jest jedynie wypełnieniem ustawowego obowiązku i nie jest równoznaczne z oskarżeniem tej osoby lub osób o spowodowanie wykroczenia, lecz wyłącznie jak wyżej wskazano do podjęcia przez uprawniony organ dalszych czynności wyjaśniających zmierzających do ustalenia tak jak w tym przypadku sprawcy wykroczenia z art. 92a kw.

W tej sytuacji Sąd uznał, że sprawstwo obwinionej A. B. w zakresie popełnienia przypisanego jej czynu zostało w pełni udowodnione i nie budzi ono najmniejszych wątpliwości.

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie budzi również wątpliwości wina obwinionej. Obwiniona jest osobą pełnoletnią i poczytalną. Znajdowała się w sytuacji, w której bezprawność jej czynu była rozpoznawalna i nie zachodzą po jej stronie żadne okoliczności, które tę możliwość by wyłączały.

Reasumując Sąd uznał, że swoim zachowaniem A. B. wyczerpała ustawowe znamiona wykroczenia z art. 96§3 kw przez to, że jako właściciel pojazdu wbrew obowiązkowi nie wskazała w dniu 23 sierpnia 2015r. Straży Gminnej w C. komu powierzyła do kierowania lub używania pojazd o nr rej. (...) w dniu 25 lipca 2015r. o godz. 07:36:26 w miejscowości B., którym to pojazdem popełniono wykroczenie w ruchu drogowym polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości o 13 km/h.).

Wymierzając A. B. karę za popełnione przez nią wykroczenie Sąd miał na uwadze dyrektywy wynikające z art. 33 k.w., a przede wszystkim baczyl by jej dolegliwość nie przekroczyła stopnia winy obwinionej, a także stopnia społecznej szkodliwości czynu przez nią popełnionego.

Uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez obwinioną, na który wpływa m.in. rodzaj i charakter naruszonego dobra, a także sposób i okoliczności jego popełnienia oraz sytuację materialną obwinionej Sąd wymierzył jej na mocy art. 96§3 w zw. z art. 96§1 kw oraz art. 24 § 1 i 3 k.w. karę 100 zł grzywny.

Zdaniem Sądu wymierzona obwinionej kara jest adekwatna do stopnia jej winy i spełni swe cele wychowawcze, a przede wszystkim zapobiegawcze, wdrażając ją do przestrzegania porządku prawnego.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z treścią art. 118 § 1 k.p.w., art. 119 k.p.w. i § 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 118, poz. 1269) i obciążono obwinioną kosztami postępowania w kwocie 130 zł, na które składają się zryczałtowane wydatki w wysokości 100 zł i opłata w kwocie 30 zł.